

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Üniversite yönetimlerinin ve yönetim kurullarının keyfi ve kişisel kararlarıyla verilen kadro ilanları ile birlikte kadrolara atamalar da akademik nitelikten ve liyakatten uzak keyfi ve kişisel tasarruflarla yapılmaktadır. Üniversitelerde idarecilerin kişisel tercih veya tasarruflarına olanak sağlayan bu sistemde şeffaflıktan, kurumsallaşmadan uzaklaşmış ve akademik kurullar işlevsizleştirilmiş durumdadır. Akademik kadroların kurumun ihtiyaçlarına veya akademik niteliği yükseltme önceliğine göre değil belirli kişilere kadro verilmesine yönelik olarak uygulandığı değerlendirilmektedir.

Genel olarak akademik atama ve yükseltme kriterlerinin gerektirdiği şartları taşımakla birlikte, akademik unvanlarını kazanan ancak idarenin ve yöneticilerin keyfi tasarrufları nedeniyle hak ettikleri kadrolara atanamayan akademisyenlerin karşı karşıya kaldığı tüm sorunların belirlenmesi, gerekli objektif kriterlerin değerlendirilmesi ve uygulamadaki kişisel idari tasarrufları ortadan kaldıracak önlemlerin detaylı ve tüm yönleriyle görüşülmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 101, 102 ve 103'ncü maddeleri gereğince Genel Görüşme açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

GEREKÇE

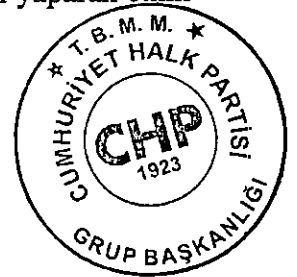
Şeffaf ve demokratik olmayan süreçlerle yapılan rektör atamaları nedeniyle üniversiteler keyfi ve kişiye özel uygulamalarla yönetilmektedir. Üniversitelerin keyfi olarak yönetilmesinin akademik, idari ve bilimsel niteliğinde yaşanan geriye gidişlerin yanında özellikle akademik kadroların ilgili kurullar ve üniversitelerin akademik yükseltme kriterleri de yok sayılarak kişisel tercihlere göre belirlendiği görülmektedir.

Üniversitelerde idarecilerin kişisel tercih veya tasarruflarına olanak sağlayan bu sistemde şeffaflıktan, kurumsallaşmadan uzaklaşmış ve akademik kurullar işlevsizleştirilmiştir. Akademik kadroların kurumun ihtiyaçlarına veya akademik niteliği yükseltme önceliğine göre değil belirli kişilere kadro verilmesine yönelik olarak uygulandığı değerlendirilmektedir. Özellikle Doçent unvanını almış olan akademisyenlerin hak ettikleri kadrolara uygun görevlendirmelerinde çok ciddi sorun ve mağduriyetlerin yaşandığı ve bu sorunlar karşısında Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) ise yeterli denetimleri yapmadığı ve önlemleri almadığı görülmektedir.

Üniversitelerarası Kurul'dan Doçent ve görev yaptıkları üniversitelerinden Doktor Öğretim Üyesi unvanını almış olan ve bir yükseköğretim kurumunda görev yapan öğretim üyelerinin ilgili üniversitenin akademik yükseltme kriterlerini sağlamalarına ve aradan uzun yıllar geçmesine rağmen kadro hakkından mahrum bırakıldıkları, akademik ve idari çalışmalarının da sekteye uğradığı belirtilmektedir. Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi ya da Doktor Öğretim Üyesi kadrosunda çalışmakta olan yaklaşık 20.000 akademisyenin üniversite yönetimlerinin keyfi uygulamaları ve kişisel tercihleri nedeniyle görev yaptıkları üniversitede hak ettikleri doçent ya da doktor öğretim üyesi kadrolarını alamadıkları ifade edilmektedir.

Doçent unvanını almalarına rağmen Araştırma Görevlisi, Öğretim Görevlisi ya da Doktor Öğretim Üyesi kadrosunda bulunan akademisyenler çeşitli mağduriyetler yaşamaktadır. Örneğin Doçent kadrosuna atanmış meslektaşlarıyla benzer şekilde tüm görev ve sorumlulukları üstlenmelerine rağmen, keyfi uygulamalarla hak ettiği kadroya yükseltilmeyen akademisyenlerin özlük haklarında büyük kayıpları olmaktadır. Akademik unvanlarına uygun kadro verilmeyen akademisyenler için uygun akademik çalışma ortamlarının olmadığı, akademik ve idari kurullarda görev alamama, fakülte ve bölüm toplantılarına katılamama, derece, maaş, ek gösterge, yeşil pasaport gibi özlük hakları gibi çeşitli haklarına sahip olamadıkları belirtilmektedir. Doçent ve Doktor Öğretim Üyesi unvanını alan akademisyenlerin gerekli koşulları sağlamaları durumunda çalıştıkları üniversitelerde ilgili kadrolara atamalarının keyfi uygulama ve kişisel tasarruf yetkisine izin verilmeden, merkezi ve eşit bir uygulamayla hak ettikleri kadroyu almalarının önündeki sorunların objektif ve keyfiyete dayanan uygulamaların ortaya konulmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Yine bu dönemde rektörlerin atamayla göreve getirilmeleri sonrasında Boğaziçi Üniversitesi başta olmak üzere birçok üniversitede kişisel, keyfi ve hukuksuz uygulamalarla mevcut akademisyenlerin akademik ve idari görevlerinden uzaklaştırılmaları sorunu ile karşı karşıya kalınmıştır. Üniversite kurullarının işlevsizleştirilmesi, yeni kadro ilan ve atamalarında atama ve yükseltme kriterlerine uyulmadan keyfi ve kişisel tasarruflar etkili olmuştur. Yasaların gerektirdiği kurallara uyulmayan tüm süreçler karşısında YÖK ise görev ihmalı yaparak etkin ve şeffaf bir denetim veya inceleme yapmamıştır.

Diğer yandan, bazı vakıf yükseköğretim kurumlarında görev yapan akademisyenlere yönelik de yasaların zorunlu kıldığı özlük haklarını yerine getirmeyen keyfi yönetim anlayışları karşısında da YÖK şeffaf bir denetim ve yaptırım sürecini işletmeyerek görev ihmali yapmaktadır. Birçok akademisyen unvanlarının gerektirdiği kadro ve özlük haklarını alamadıkları için sorunlar ve mağduriyetler ile karşı karşıya kalmaya devam etmektedirler.

Diğer bir sorun olarak ortaya çıkan, 2017 yılında uygulanmaya başlayan 100/2000 YÖK Doktora Bursu Programının hedeflerinden uzaklaşıldığı ve araştırmacıların mağdur edildiği görülmektedir. Program ile yükseköğretim kurumlarının, kamu ve özel sektörün nitelikli bilim insanı ve araştırmacı ihtiyacının karşılanması için 100 tematik alanda 2.000 araştırmacı ile ülkemizin kalkınmasına dönük hedefler ortaya konuldu. Ancak aradan geçen altı yılın sonunda; programın hemen her üniversitede açılması, araştırmacılara verilen burs miktarının asgari ücretin yarısından da düşük miktarda kalması, mezuniyet sonrasında istihdam ve kadro alanlarındaki idarecilerin programın amacına uygun olmayan ve keyfi uygulamaları nedeniyle sorunlar ve mağduriyetler ortaya çıkmıştır.

Yükseköğretim kurumlarında akademisyenlerin karşı karşıya kaldığı kadro sorunları başta olmak üzere tüm sorunlar karşısında YÖK'ün görev ihmali yaptığı ve gerekli önlemleri almadığı görülmektedir. Üniversitelerde idarecilerin kişisel tercih ve tasarruflarına olanak sağlayan bu sistemde şeffaflıktan, kurumsallaşmadan uzaklaşmış, akademik kurullar işlevsizleştirilmiş ve akademik kadrolar kurumun ihtiyaçlarına göre değil belli kişiler için açılmaya başlanmıştır. Akademik unvanlarını kazanan akademisyenlerin uzun yıllardır görev yaptıkları üniversitelerde unvanlarına uygun akademik kadrolarda görev yapamamaları başta olmak üzere yükseköğretim kurumlarında yaşanan tüm sorun ve mağduriyetlere karşı alınabilecek önlemlerin görüşülmesi amacıyla Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 101, 102 ve 103'ncü maddeleri gereğince Genel Görüşme açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

